

RUSI SO SESTAVILI NAČRT ZA RAZOROŽITEV

V FRANCOSKEM NAČRTU NI POJASNJENO, KOGA NAJ SE SMATRA ZA NAPADALCA

Vsako nasilje proti drugi deželi naj bi bilo v mednarodnem oziru kaznjivo. — V Ženevi so vsi poparjeni vsled odločnih zahtev sovjetskega komisarja za zunanje zadeve. — Kelloggov pakt naj obvelja brez vsakih pridržkov. — Sovjetska Unija se od vseh drugih držav popolnoma razlikuje.

ŽENEVA, Švica, 6. februarja. — Francoskemu načrtu za razoroženje je mnogo njegovih bivših zagovornikov obrnilo hrbet. Danes si je ta načrt privoščil v dolgem govoru boljševiški komisar za zunanje zadeve, Maksim Litvinov. Izjavil je, da je v njem dosti netočnosti, predvsem pa manjka razlage, kateri narod je pravzaprav "napadalni" narod.

V ruskem načrtu je to povsem jasno označeno. Napadalec je vsak, ki napade pod to ali ono pretvezo, in napadalec mora biti podvržen mednarodni kazni.

Načrt za jamščino varnosti, ki ga je predložil Litvinov, označuje za napadalko vsako državo, ki se proti drugi državi posluži orožja, pa naj navede v svojo opravičilo še tako tehten vzrok.

Ogrožanje življenja in lastnine tujezemskih prebivalcev, notranji nemiri, bojkot, neplačanje dolga, gospodarske, politične ali socialne težkoče niso zadosten vzrok, da bi zgrabila država za orožje in napadla svojo sosedo.

Litvinov je pozval generalno komisijo razorožitvene konference, naj odobri to definicijo.

Izvajanja boljševiškega zunanega ministra so zelo poparila vse delegate.

Njegova označba napadalca se namreč tiče v vseh ozirih Japonske in njenega ravnanja v Mandžuriji.

Ko je pojasnjeval Litvinov svoj načrt, je rekel, da je treba smatrati za napadalko vsako državo, ki vdre brez napovedi vojne v tuje ozemlje, napada ozemlje druge države z bombami ali pa izvaja mornariško blokado proti kaki drugi državi.

Prej je ruski delegat razpravljaval o francoskem načrtu ter izjavil, da bi ga njegova dežela sprejela le pod pogojem, da bi se vse sile, ki so podpisale Kelloggovo pogodbo, odpovedale vsem pridržkom, ki so jih stavile, predno so jo podpisale.

— Ta zadeva je za nas največje važnosti, — je rekel Litvinov, — kajti Rusija je edina država na svetu, ki je svoj politični sistem izpremenila, uničila kapitalizem ter zgradila povsem nov socialni sistem.

Po zatrdilu, da se še vedno pojavljajo poskusi, kako bi bilo mogoče uničiti sovjetsko organizacijo, je rekel Litvinov: —

— Večina držav še ni obnovilo normalnih odnosov s Sovjetsko Unijo. Z drugimi besedami rečeno: te države izvajajo bojkot proti sovjetski Uniji in se torej poslužujejo sredstev, ki bi se ga smele poslužiti samo proti napadalcu.

Nato je ugotovil poljski zastopnik grof Rassin-sky, da je francoski načrt neizvedljiv, ker mu nasprotujejo Velika Britanija, Nemčija in Italija.

Razprava se bo jutri nadaljevala. Glavno besedo bo imel ameriški delegat Hugh Gibson.

Zaenkrat vsi z napetostjo pričakujejo nadaljnjih razvojov na Daljnem Istoku.

Japonski diplomati so tako spretni v svojih izjavah, da jim nihče ne more do živga. Vsako dejanje japonske vojaške stranke znajo opravičiti ter z vso vnemo dokazujejo, da Japoncem nihče ne more kratiti pravice, ki jo baje imajo do Mandžurije in do kitajske province Džehol.

Prav posebno vztrajajo pri trditvi, da so razmere na Daljnem Istoku povsem svojevrstne ter da jih diplomati po zapadnih državah ne morejo razumeti.

Turški duhovniki se upirajo

LIGA NOČE PRIZNATI NOVE DRŽAVE

Odbor devetnajstih priporoč, da Liga ne prizna nove mandžurske države. — Zadeva prepuščena odboru devetih delegatov.

Ženeva, Švica, 6. februarja. — Odbor devetnajstih Lige narodov je sklenil, da v svojem priporočilu na svet Lige narodov vključi predlog, da Liga narodov ne prizna nove mandžurske države Mančukuo.

Odbor devetih delegatov, ki je podpredsednik, sestavlja poročilo in predloge za poravnava kitajsko-japonskega spora. Japonska vztraja pri svoji zahtevi, da je priznanje Mančukuo postavno in da je Liga zaradi tega ne more grajati.

Odbor devetnajstih je tudi sklenil, da povabi Združene države in Rusijo, da dejansko in moralno podpirata odborovo priporočilo. Toda odbor ne bo zaprosil sodelovanja obeh držav, dokler tega poročila Ligin svet ne odobri.

London, Anglija, 6. februarja. Japonska se ne bo branila nobenih sredstev, da se upre Ligi narodov, akobi uvedla gospodarski bojkot proti Japonski zaradi spora s Kitajsko. Japonska je pripravljena ako bi uvedla gospodarski bojkot kakor je rekel japonski delegat na ženevski konferenci Yosuke Matsukuo.

NASLEDNIK MUSSOLINIJA

Veliki fašistovski svet bo nadaljeval njegovo delo. — Diktatorstvo se bo nadaljevalo. — Tudi Marconi je fašist.

Rim, Italija, 6. februarja. — Mussolini odgovarja v nekem članku, ki je bil objavljen v Rimu, na vprašanje, ki je že bilo mnogokrat stavljeno in sicer: Kaj se bo zgodilo s črnosrajčniki, ko ne bo več Mussolinija?

Mussolini izročuje vso moč velikemu svetu — skupini 24 svetovalec, ki razpravljajo z njim najvažnejše zadeve naroda. Po Mussolinijem zatrdilu je veliki svet jamščina za nadaljnje življenje fašizma.

Fašistovski svet more vladati kot skupina ali pa more izbrati svojega voditelja.

Mnogi nasprotniki fašizma zatrjujejo, da se bi fašistovska stranka razbila na kose, ko ne bo več Mussolinija. Drugi pa zatrjujejo, da je Mussolinijev nauk tako zelo vkorenjen v italijanskem narodu, da ga ni mogoče izriniti.

V fašistovskem velikem svetu so možje, kot: Guglielmo Marconi, mladi minister za zrakoplovstvo Italo Balbo, Dino Grandi, ki je bil več let zunanji minister in največji italijanski finančnik Alberto de Stefani.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

UPOR NA VOJNI LADJI

Holandska mornarica zasleduje uporno bojno ladjo. — Iščejo jo v otočju Vzhodne Indije.

Batavia, Java, 6. februarja. — Vsa holandska bojna mornarica v Vzhodni Indiji išče bojno ladjo De Zeven Provinciën, na kateri so se uprli mornarji, ki so zvezali častnike in nato odpeljali ladjo na široko morje.

Ko je izbruhnil upor na križarki De Zeven Provinciën, so mornarji zvezali devet častnikov in več podčastnikov. Domači mornarji iz otoka Sumatra so se uprli zaradi znižane plače. Takoj po upor so odpluli na morje.

V grožnjo vsaki zasledujoči ladji so uporni mornarji odprli 16 topov. Nekemu častniku se je posrečilo pobegniti z ladje, predno je odplula iz pristanišča in je natančil upor vojaškim oblastim.

Križarka, ki je bila zgrajena l. 1909, je oborožena s topovi Kruppove tovarne v Essenu v Nemčiji. Vsaka zasledujoča ladja bo imela mnogo truda, da križarko vjame, ker je zelo dobro oborožena. Uporni mornarji so zajeli častnike z bajoneti.

Ob času upora je bil poveljnik ladje na suhem. Ko pa je izvedel za upor, se je takoj odpravil v motornem čolnu za pobeglo ladjo.

Mornarji na pobegli ladji bodo zasledovalec povzročali mnogo sitnosti, ker so izvežbani v plovbi in imajo tudi dovolj municije.

Mornarji pa bodo mogoče tudi pristali v kakem pristanišču in pobegnili, vsled česar se mornariške oblasti boje za življenje častnikov, ki se nahajajo v rokah upornikov.

V pondeljek so se mornarji uprli na bojni ladji in na nekaterih križarkah. Aretiranih je bilo 420 mornarjev, ki so vsi domačini iz Jave.

ZLAT ZVON BO PLAČAL DOLG

Arica, Chile, 6. februarja. — V tem mestu, ki šteje 9000 prebivalcev, so izkopali zlat zvon, ki predstavlja vrednost, da bo mesto moglo plačati ves svoj dolg. Zvon tehtal eno tono in vsebuje 860 funtov zlata, ki je vredno več sto tisoč dolarjev.

Zvon so našli pod kupom smeti blizu vojašnice izven mesta.

BIVŠI KAJZER SE PRIPRAVLJA NA POVRATEK

Doorn, Holandska, 6. februarja. Iz gradu, v katerem prebiva bivši nemški kajzer, pošiljajo vsak dan velike zaboje v Nemčijo. V zabojih je najbrž obleka, pohištvo in druge potrebščine. Iz tega sklepajo ljudje, da se pripravlja bivši kajzer Viljem na povratek v domovino.

Neki uradnik, ki so mu razmere v kajzerjevem gradu znane, je rekel: —

Nihče ne ve, kdaj bo odpoval. To se ne bo odločilo tukaj, pač pa v Berlinu.

Ko je praznoval bivši kajzer svoj 74. rojstni dan, ga je obiskal bivši prestolonaslednik in ostal v gradu šest dni. To je bil njegov najdaljši obisk.

SANDINO BO RAZPUSTIL ARMADO

Vsa vojska se mora zbrati v St. Rafael. — Razorožitev bo pod njegovim nadzorstvom. — Prebivalcem je zagotovljena varnost.

Managua, Nikaragua, 6. febr. General Agusto Sandino je 2. februarja sklenil mir s predsednikom Juan B. Sacasa. Ko je bil mir podpisan, je general Sandino s svojim svetovalecem dr. Pedro Joe Zapeda z areoplanom odpoval v San Rafael del Norte. Dr. Zapeda se je nato zopet vrnil in podal častniškarskim poročevalcem naslednjo izjavo generala Sandino: —

"Okrožnica vsem civilnim in vojaškim predstojnikom naše armade, braniteljice neodvisnosti Nikaragae: —

Dragi bratje: — Včeraj sem se vrnil v ta glavni stan in imam zopet v rokah vrhovno poveljstvo naše armade, medtem pa sem sklenil popoln in zadovoljiv mir za Nikaraguo.

Po sprejemu te okrožnice se mora vsa vojska pod vašim poveljstvom z vsem svojim vojnim materijalom zbrati v mestu San Rafael del Norte, kjer bom z ostalo vojsko od 6. februarja naprej in kjer boste dobili moja osebna navodila glede mirovne pogodbe, ki je bila ravnokar sklenjena.

San Rafael del Norte, ki je bil izbran za zbirališče naše armade, je razglašen kot ozemlje, katerega gospoduje naša armada, kjer bomo jamčili vsako varnost.

Med nikaraguiškimi armadami ni nikake razlike, ker smo zvesti in iskreno združeni s predsednikom Juan B. Sacasa in naša beseda, ki je bila dana nejemu, nas veže v vsakem oziru. Krajnji glavni stan armade za obrambo narodne neodvisnosti Nikaragae, Guadalupe, 4. februarja 1933.

Domovina in svoboda! — Z vsem spoštovanjem — Vaš brat — Cezar Agusto Sandino".

EKSPLOZIJA V PARIZU

Pariz, Francija, 6. februarja. Pri eksploziji v Renaultovih tovarnih za avtomobile je bilo ubitih deset delavcev, ranjenih pa trideset.

Notranji minister Cam. Chauvins je naglo odšel na kraj nesreče, da nudi prvo pomoč. Minister je pozneje rekel, da so našli osem trupel ponesrečenec. Uradniki trdijo Renault jih cenijo na trideset.

KOZE V INDIJI

Kalkuta, Indija, 6. februarja. V Bombaju je v sedanji epidemiji koz umrlo 420 oseb. Civilni in vojaški zdravniki cepijo vsak dan na tisoče oseb proti kozam.

Bolezni je poleg Bombaja razširjena še tudi po naslednjih mestih: Bombay, Colorado in Mangalore.

ARTEACIJE V AVSTRIJI

Dunaj, Avstrija, 6. februarja. Tukaj je bilo danes aretiranih 18 oseb, med njimi tudi več uradnikov vojnega ministrstva. Dolže jih da so ukradli tajne vladne listine in jih prodali na Čehoslovaško.

UPOR PROTI MODERNIM ODREDBAM KEMAL PAŠE

ISTAMBUL, Turška, 6. februarja. — Vsled nemirov v Brusi, kjer so meščani napadli mohamedanskega duhovnika, ki je klical vernike v arabskem, mesto v turškem jeziku, kot je odredil predsednik Kemal paša, je predsednik Kemal odpotoval v Brusu in začel izvajati svojo oblast. Splošno prevladuje mnenje, da bo vlada izdala stroge odredbe proti 60 voditeljem, med katerimi je tudi več duhovnikov in mogoče bodo celo obešeni.

JAPONCI PRODIRAJO V DŽEHOL

Japonci trdijo, da je provincija Džehol del Mančukua. — Doseči hočejo svoj cilj. — Kitajci se temu protivijo.

Čangčun, Mandžurija, 6. febr. Japonska gre smoteno dalje proti svojemu cilju, da si s svojo vojsko osvoji kitajsko provincijo Džehol. Toda vojaške oblasti so izjavile, da Japonska s svojim prodiranjem ne bo prišla pred koncem februarja ali pričetkom marca.

Japonska vlada še vedno skuša pregovoriti kitajsko vlado, da vprašanje glede provincije Džehol reši mirnim potom. Toda za to je le malo upanja, kajti Japonska vztraja pri tem, da je provincija Džehol bistveno potrebni del nove države Mančukuo ter se je na vsak način hoče polastiti.

Gouverner provincije Džehol Yulia stopi ob strani kitajskemu poveljniku na severu maršalu Čang Hsue-lianu, ki je nasprotnik Mančukuo države.

Japonska sicer skuša prikriti premikanje svoje armade, toda pri vsem tem je jasno, da pošilja vojaštvo na važne strateške točke ob meji Džehola. Železnica Mukden-Sanhaiwan se uporablja samo za vojaštvo. Japonci so tudi po vseh mestih južno od Mukdena zaplenili konje in mule za vojaške namene.

Maršal Čang Hsue-liang je pripravljen postaviti se proti Japoncem, toda njegov odpor bo zlomila japonska moderno opremljena vojska.

POTRES V ITALIJI

Napolj, Italija, 5. februarja. — V okolici Vezuva sta se danes pojavila dva nadaljna močna potresa. Vulkan obdaja gosta megla, ki onemogoča opazovanja. Iz za zadnjega četrtka je bil nad dvesto potresnih sunkov.

Dosti prebivalcev na pobočju Vezuva je zapustilo svoje domove.

INSULL UŽIVA SVOBODO

Atene, Grška, 5. februarja. — Notranji minister je izjavil, da je bivši čikaški magnat Samuel Insull na Grškem popolnoma prost. Če hoče, zamore tudi zapustiti deželo. Tega pa seveda ne bo storil.

Kemal se je posvetoval z guvernerjem in policijo o sredstvih, katere je treba uveljaviti proti šestdesetim možem, ki so nagovarjali prebivalce mesta za demonstracijo pred guvernerjevo palačo.

Policija je aretirala voditelje demonstracije. Med aretiranimi je več mohamedanskih duhovnikov. Med drugimi je bil aretirani vrhovni duhovnik Ouglubjami mošeje. Policija pa išče še druge demonstrante.

Se predno je prišel predsednik Kemal v Brusu, kjer so pokopani prvi turški sultani, so bile ulice polne naroda.

Turški ministrski svet je v izvanredni seji v Angori sklenil, da se ministri za notranje zadeve in pravosodje pridružita predsedniku Kemalu v Brusi, da preprečijo demonstracije.

Upor se je pričel, ko je mohamedanski duhovnik v soglasju z odredbo predsednika Kemala klical vernike v mošejo v turškem, mesto v arabskem jeziku. Verniki so duhovnika napadli, kakor tudi državne uradnike, ki so mu prišli na pomoč.

Policija je aretirala 60 oseb, Marsikateri med njimi bo najbrže obešen.

Ko so se nekateri Turki uprli proti Kemalovi odredbi, ki je prespovedala nošo fesa, je bilo 3. februarja 1931 v Menemenu obešenih 28 Turkov in njihova trupla so visela na vešalih ves dan v svari drugim.

Predsednik Kemal, ki je odpravil fes, ženski pajčolan in mnogo drugih turških starih navad, je takoj odpotoval v Brusu, da sam vzame zadevo v svoje roke.

Med mnogimi izpremembami je najvažnejša Kemalova odredba glede mohamedanske vere. Ukazal je, da se morajo verski obredi vršiti v turškem, ne pa v arabskem jeziku, kot je bilo do sedaj v navadi. Tudi mohamedanskega boga verniki ne smejo več nazivati z arabskim imenom Alah, temveč Tanri. Med duhovniki je zavrelo, ker se niso mogli ali pa niso hoteli naučiti novega besedila v turškem jeziku.

Leta 1928 je predsednik Kemal tudi vpeljal mesto stare turške pisave latinico. Sam je učil novo pisavo državne poslance ter je zahteval, da se ves narod uči pisati v latinici.

VOLITVE V KOLUMBIJI

Bogota, Kolumbija, 5. febr. — Tekom volitev v zakonodajo so se po raznih krajih završili krvavi nemiri. Iz dosedanjih poročil je razvidno, da je bilo osem oseb usmrčenih, nad dvajset pa ranjenih.

Vseh volilnih okrožij je štiriinajst, in liberalna stranka je dobila v devetih večino.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Trezor
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja za Ameriko in
Kanado \$6.00
Na pol leta \$3.00
Na četrt leta \$1.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenrednih nedelj in praznikov.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčinja. Denar naj se blagovito
poslaja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se
nam tudi prejšnje bivalnice naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

VOLITVE V NEMČIJI

V Nemčiji se je v zadnjem času vrste politični dohodki z neverjetno naglico. Voditelju nemških fašistov, Adolfu Hitlerju, se je uresničil sen, ki ga je sanjal dolgih štirinajst let. Staremu Hindenburgu ni kazalo drugega, kot imenovati ga za kancelerja.

S tem je zadobil Hitler veliko oblast, nikakor pa ne vse oblasti. Ž njim so sicer nemški nacionalci, kar pa ne zadostuje, da bi dobil v državnem zboru večino. Stranka centristov se ni hotela pobotati z njim. Brez večine v državnem zboru bi imel vezane roke.

Preostajala bi mu le še ena pot — uveljaviti diktatoro. To bi bilo pa precej nevarno in rizikiran poskus v sedanjem času. Pred imenovanjem je moral Hindenburg obljubiti, da bo natančno izpolnjeval določbe nemške ustave. Z uveljavljanjem diktature bi prekršil ustavne določbe, obenem pa tudi prelomil besedo, ki jo je dal predsedniku nemške republike.

Hindenburg je vse to vpošteval ter je na prigovarjanje podkancelerja von Papena razpustil državni zbor.

V zadnjih enajstih mesecih je bil državni zbor že vtretje razpuščen, vršilo se je dvoje predsedniških volitev ter volitve v deželni zbor.

Prihodnje volitve bodo dne 5. marca. Volilni boj se je že vnel ter bo divjal z vedno večjo ostrostjo.

Komunisti in socialisti bodo napeli vse sile, da onemogočijo Hitlerju večino.

Toda, kakor rečeno, Hitler ima oblast. Že ob koncu prejšnjega tedna jo je začel izvajati.

Ko je socialistično glasilo "Vorwaerts" objavilo precej oster volilni oklic, je Hitler odredil, da "Vorwaerts" tri dni ni smeli iziti.

Vprašanje je, če bo s temi nasilnimi odredbami dosegel svoj cilj, ali bo pa pripravil svoje politične nasprotnike še k večjemu odporu.

Pri zadnjih predsedniških volitvah je bila Nemčija razcepljena v dva mogočna tabora. Prvi je bil za Hindenburga, druga pa za Hitlerja. Sedanje volitve se bodo pa vršile pod geslom: — Za Hitlerja in Hindenburga!

Vladne stranke upajo, da bo zanje glasovalo najmanj 51 odstotkov volilcev.

Ker si hočejo uspeh popolnoma zagotoviti, že kujejo načrte, kako bi komuniste izključili od volitev. Kandidatno listo jim hočejo zabraniti, češ, da so državni nevarni element.

Navzlic temu je pa vprašanje, če bodo vladne stranke dne 5. marca zmagale. In če ne bodo, kaj potem? Ali bodo zopet razpisane nove volitve?

Hitler se je v splošnem precej pomiril. V svojih prejšnjih govorih je vedno besedičil o "tretjem cesarstvu", o "glavah, ki se bodo valile po pesku" in o temeljitem preganjanju Židov.

V svojem prvem govoru, ki ga je imel kot kanceler, ni znil o vsem tem niti besede.

Poudarjal je le, naj mu dajo štiri leta časa, da bi izvedel svoje načrte. Štiri leta, torej toliko kot traja termin državnega zbora. Če po štirih letih ne bo izpolnil svojih obljub, ga nemški narod lahko križa, če hoče.

To je precej drzno rečeno, toda dandanes so besede jako poceni.

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO "BLED"
vprizori v nedeljo, 12. FEBRUARJA, '33
ponovitev priljubljene komedije

"TRJE VAŠKI SVETNIKI"

Po igri prosta zabava in ples. Za cenj. občinstvo je poskrbljena izborna jedila in pijača. K obilni udeležbi vljudo vabi — O D B O R.

ZAČETEK TOČNO OB 5. URI POPOLDNE!
Vsi v Slovensko Dvorano, 62 St. Marks Pl.

Iz Slovenije.

Aretacija nevarnega mednarodnega zločinca.

Sedi že nad pol meseca v zaporu uide sedaj so prav za prav ugotovili, za koga gre in kdo je. V Ljubljano se je pripeljal koncem lanskega leta, postopal po mestu, nato pa se spomnil na svojega znanca, nekoga Rudolfa in stopil v hišo št. 34 v Kolodvorski ulici v namenu, da ga obišče. Hej, bo pač vesel ta znanec, s katerim sta se menda spoznala na Grškem.

Čim pa je bil pustolov v hiši, je naenkrat pozabil na svoj namen in na znanca. Hipoma so ga začele zanimati druge stvari. Komaj se je povzpelo po stopnicah v prvo nadstropje, že je ugledal samo priprta vrata stanovanja gradbenega tehnika Slavka Unšlunda in istočasno ugotovil, da ni nikogar v bližini. Brž je stopil v prazno sobo, zmetel na kup nekaj obleke, jo stlačil v kovčeg, ki ga je ugledal v kotu, in izginil s plenom. Potem je postopal še par dni po mestu, spal v raznih hotelih, a je imel smolo, kajti izsledili so ga in prijeli na Starem trgu. Tako se je seznanil Konstantin Papu tudi z ljubljanskimi policijskimi zapori. O sebi pa ni hotel povedati veliko. Pravil je le, da je rojen leta 1898 v Višni na Poljskem in da je odšel od tam že leta 1921. Podal se je s pravičnim potnim listom v Budimpešto, kjer pa se je zglasil na litavskem konzulatu in so mu tam potni list odvzeli. Zatem se je klatil po Belgiji, Franciji, Nemčiji, Italiji, Albaniji in Grčiji. Od tam se je podal v decembru lanskega leta proti Jugoslaviji in pri Gjevzjeliji skrivoma prekorčel mejo. Potem se je vozil z vlakom do Zagreba, kjer se je ustavil in obiskal Ruski dom. Iz Zagreba pa se je odpravil naravnost v Ljubljano, kjer ga je zajela usoda. Na policiji so verjeli Papu samo deloma, a so hoteli tudi vedeti, kaj je Konstantin Papu počel po svetu. Obrnili so se pisмено na razna varnostna oblastva v državi in v inozemstvu in slednjič dognali, da so zgrabili nevarnega internacionalnega vlomilca in pustoloveca, ki ga iščejo mnoga varnostna oblastva. Njegove fotografije in daktiloskopične odtise imajo v vseh večjih mestih Evrope in so ga že nad 6 let iskali vsepovsod. V internacionalnih glasilih varnostne službe je opisan kot krepak in eleganten mož, izredno lepih zob, visok 169 cm, po poklicu trgovski zastopnik ali uradnik. Poročilo pa pravi tudi, da je nevaren član mednarodne vlomilske tolpe, ki je v letu 1926 vlomil v trgovino Otona Löscherja v Lucernu v Švici, kjer je odnesel za 23.000 švicarskih frankov raznih dragocenosti. V trgovino je prišel na ogled, da dan pred vlomom in si za pretevo ogledoval neko ogrlico.

Tudi iz Zagreba so pisali policijski upravi v Ljubljani, da se je predstavil v Ruskem domu kot ruski emigrant Kosta Gljebov in je naslednjega dne ukradel v domu Grigoriju Teslenku suknjo, v kateri je bila tudi legitimacija na to ime ter 200 Din gotovine. Teslenkovo legitimacijo je Papu seveda zlorabljal in se izdajal tudi pod tem imenom.

Ob priliki aretacije v Ljubljani so našli pri Konstantinu Papu več vitrihlov in dlet. Unšludu ukradeno obleko v vrednosti 4000 Din je spravil v neki mlekarini, kjer so jo tudi našli in vrnili lastniku. Aretiranca so zdaj izročili sodišču, vendar čakajo na policijski poročil o njegovih grehih še iz raznih krajev, ki jih je pustolovec prepotoval v zadnjih letih.

Dva mladiča v blejskem jezeru.

Pred kratkim se je začel na jezerski gladini tvoriti led in je južni del jezera že ves v ledenem oklepu. Seveda je led še precej tanek, vendar pa že toliko trden da na nekaterih krajih že lahko hodiš po njem. Ker je pa pred nekaj dnevi jug led precej zmečkal, je seveda bilo nevarno hoditi po ledeni plošči. In res se je te dni zgodila prva nesreča v letošnji zimi, ko sta domala postala žrtvi jezera dva mladeniča.

Bilo je proti večeru, ko je hotel mladenič Jože Knaflič z Mladenci iti po opravih čez ledeno ploščo na otok. Nekaj časa mu je šlo po sreči, a nedaleč od brega se mu je začel naenkrat udirati led pod nogami in mladenič je strbunknil v globoko ledeno vodo.

Začel je kričati na ves glas in otepati okoli sebe. Hotel se je seveda skobacati na led a se mu to ni posrečilo, ker se mu je led sproti lomil. Na njegov krik je prišel Franc Bijol, sin otoškega cerkovnika, ki mu je hitro pomagal desko, da bi se je Knaflič oprjel in bi ga tako izvel iz vode. Toda tanek in krhek led se je pod Bijolom enako udrl in pogreznil se je tudi on v vodo. Začel se je obupen boj za življenje. Mladenci sta opletala okoli sebe in se oprijemala ledenih plošč, a vsaka se je odlomila. Še dobro da sta znala plavati, sicer bi gotovo utonila. Ko so jima začele moči pojemati, je na njuno vpitje še pravočasno prišel oče Fr. Bijola, ki je naglo skočil v čoln in veslal do njiju. Mladenci sta se srečno skobacala v čoln in se iznebila nuzle kopeli. Vsa premočena in sklepetajoča z zobmi je cerkovnik Bijol popeljal mladeniča v mežnarijo, kjer sta se oblekla in pogrela.

Pred malim senatom

se je vršila daljša razprava proti nekemu kovaškemu pomočniku iz kovorske okolice na Gorenjskem. Pomočnik je prišel pred senat v vojaški uniformi. Obtožen je bil, da je julija poleti udaril s sekuro

Antona Marčuna tako močno po glavi, da mu je prebil lobanjo in je bila poškodba smrtno nevarna. Vendar je Marčun okrevljal. Panti je so pač ponoči "avfali" in pomočnikova skupina je klicala Marčuna na korajžo. Predsednik priči Marčunu: — Zakaj ste pa šli za njimi? — Priča: Povabili so nas! — Predsednik: Na pretep! — Priča: Hotel sem pokazati korajžo. — Kovaški pomočnik je bil obsojen na 6 mesecev strogega zapora, toda pogojno za 5 let.

Dalje so prišli pred sodnike trije člani družbe za "nabavo" in razprodajo koles. Čevljarjski pomočnik Ludvik B. in pekovski pomočnik Angel F. sta lani od maja do junija v raznih krajih ljubljanske okolice pokradla 20 koles v vrednosti 15.300 Din, razen tega pa še obleko in druge stvari, vredne 1200 Din. Kolesa je deloma prevzemal za 200 do 300 Din mlademu čevljarjskemu mojstru Jožetu, deloma pa so šla na Dolensko. Ludvik je bil obsojen na 20 mesecev in Angel na 15 mesecev strogega zapora, vstevši preiskovalni zapor od 18. julija lani. Jože je dobil 2 meseca strogega zapora, toda pogojno za pet let.

Velike in hude civilne pravde.

Suhoparne številke o velikih in hudih pravih govore svoj poseben jezik. Pripovedujejo nam, kako so se ljudje včasih prav ogroženo in dolga leta pravdali. Saj je bila na pr. lani pred ljubljanskim deželnim sodiščem zaradi neke gozdne parcele končana pravda šele po 10 letih in je zahtevala samo na stroških nad 154 tisoč Din, dočim parcela sama na sebi ni vredna 2000 Din. Statistika pa tudi pravi, da so sodišča, podrejena višjemu deželnemu sodišču v Ljubljani, lani preuknjala ogromno količinoolkov, kar za 7.065.462 Din in to le v zadnjih petih mesecih od 1. avgusta naprej, kajti poprej sodišča niso vodila seznamov o plačanih in s posebnim aparatom prečiščeniolkolkih. Temu aparatu so uradniki nadelili poseben terminus. Pravijo mu "zamba" in kolke prečiščati "zumbati".

Civilne pravde se silno množe. Pri vseh štirih zbornih sodiščih v Ljubljani, Mariboru, Celju in Novem mestu je bilo lani 3795 civilnih pravih, dočim predlanskim 3452, a 3083 v letu 1933, ko še nismo očutili gospodarskih težav in nadlog. Pravo zrealo sedanjih gospodarskih stisk pa kaže silen razmah meničnih tožb. Vse je bilo v Sloveniji lani 2852 predlanskim 1962, a 1406 v letu 1930.

Pri ljubljanskem deželnem sodišču je bilo lani 1495 civilnih in trgov. pravih, predlanskim 1408. Pri I. civilnem senatu je bilo 82 velikih pravih, kjer je šlo za sporne zneske nad 125.000 Din. Pri vseh teh 82 pravihah znašajo tožbeni zahtevki skupaj 15.100.421 Din. Tožbe na ločitev zakona se od leta do leta množijo. Lani jih je bilo 93, od teh je bilo 44 končnih z definitivno ločitvijo. Sodniki-pojedinci so obravnavali 1192 civilnih sporov od zneska 6250 do 125.000 Din. Največja pravda teče za 1 milijon Din. Drugi trgovski senat izkazuje 205 pravih pred sodnikom-pojedincem in le 16 velikih pravih pred senatom II. za skupna vsota 3.815.795 Din. Meničnih tožb je bilo pred pojedincem 1054, pred senatom pa 18 za skupaj 5.826.000 Din. Iztožene so bile menice za zneske od 500.000 Din naprej.

Naši v Ameriki.

3. februarja popoldne je naglo preminula v Clevelandu Karolina (Lena) Rijavec. Stara je bila šele 27 let. Njeno deliško ime je bilo Maurie. Doma je bila iz vasi Vipoviči pri Gorici, odkoder je prišla v Ameriko pred 24 leti. Ranjka zapušča tu zalujočega soproga, dve hčeri, dve sestri in brata, v starem kraju pa starše.

Znani agilni rojak v West Allis, Wis., John Turk, je prejšnji teden zopet dobil neprijetni obisk suhačev. John mora imeti par skrivnih neizprosnih sovražnikov, ki vztrajno preže za tem, da ga pripravijo v neprimliko. V kratki dobi par mesecev namreč je to že četrti obisk suhaških agentov, ki ga na vsak način skušajo spraviti v konflikt s prohibicijskim zakonom, a vselej brez uspeha.

Te dni so neznani zlikovci ubili izločeno okno zlatarja in urarja Joe Gradliha, v Milwaukee. Pokradli so mu iz izločbe več prstanov, uš in druge zlatnine v skupni vrednosti okrog \$300. Policija tatov še ni izsledila. Gradlich je zavarovan in tako ne bo trpel škode.

Isti večer so tudi obiskali rojaka Frank Lustika. Učili so mu kletno okno, skozi katero so potem zlezli v klet in po stopnicah v trgovski lokal, kjer so izpraznili register, v katerem je bilo na srečo le okoli \$500 drobiža. Odšli so potem skozi stranska vrata lokala, katere so pustili odprta.

Kamnik in združitev občin.

Kočljivo vprašanje tvori za Kamnik novi zakonski načrt za združitev občin v večje upravne enote. O tem je na občinski seji izčrpano poročal sreski načelnik Vovsek, ki je poudarjal, da je to vprašanje v kamniškem srezu še posebno težavno, ker im a57 majhnih občin. — V sosednjem kranskem srezu je pri istem številu prebivalstva samo 18 občin. Za mesto Kamnik bi prišle v poštev tri možnosti: 1. da sedanji Kamnik z 984 ha površine, 2548 prebivalcev in 233.863 Din davčne podlage ostane; 2. da se ustvari veliki Kamnik z priklopljenjo celotne okolice, ki gospodarsko teži v center občine Palovci, Nevelje, Mekinje, Tundice in Pohorje, ki bi obsegal 2989 ha in imel 5483 prebivalcev z davčno podlago 300.592 Din. S tem bi se mesto povečalo na 3000 ha, prebivalstvo bi se podvojilo, davčna podlaga bi se zvišala samo na 70.000 Din; 3. da se priključi mestu samo to, kar ima mestni značaj, to je Bakovnik in Dupljica ter del Spodnjih Mekinj. Iz okolice občin, ki obdajajo Kamnik, pa bi se ustvarila velika okoliška občina, ki bi imela svoje središče v Kamniku. Od Mekinj bi prišel k priklopljenju v Kamnik v poštev pas ob Bistrici, ki bi mu bila meja vzdolž zid tovarne Vesna in cesta do Prašnikarja ter dalje do sedanjega mestnega kopališča.

Izrpana debata o tem je pokazala, da se občinski odborniki v polni meri zavedajo velike važnosti, ki jo ima to vprašanje za bodoči razvoj Kamnika.

ADVERTISE
in "GLASNARODA"

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANE-SLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA-STOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Din 200	\$ 3.35	Lir 100	\$ 5.70
Din 300	\$ 4.80	Lir 200	\$ 11.20
Din 400	\$ 6.30	Lir 300	\$ 16.40
Din 500	\$ 7.80	Lir 400	\$ 21.75
Din 1000	\$ 15.35	Lir 500	\$ 26.75
Din 5000	\$ 75	Lir 1000	\$ 52.50

Za izplačilo vaših zneskov kot zgoraj navedeno, bodite v dinarni ali lirski denarstvu, ki je bolj pogosto.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5.00 morate poslati	\$ 5.70
" " " 10.00	\$ 10.80
" " " 15.00	\$ 15.90
" " " 20.00	\$ 21.00
" " " 25.00	\$ 26.10
" " " 30.00	\$ 31.20

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Najna nakazila izvršujemo po CABLE LETTER za prijetno 61.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER)

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Peter Zgaga

Na Romunskem je bilo proglašeno obsedno stanje.

Casopisje je najprej poročalo, da zato, ker so se začeli puntati delavci v petrolejskem okrožju in ker so hoteli študentje pregnati svoje židovske tovariše z univerze.

Kmalu se je izkazalo, da je to le preteza.

Proti romunsko-ameriški petrolejski kompaniji ne morejo delavci dosti opraviti. Kapitalisti jih v takem slučaju enostavno odlovo, in ko se na ulici izstradajo, so pripravljeni sprejeti delo pod vsakim pogojem.

Tudi z židovskimi študenti ni bilo take sile. Brez Židov bi ne mogla izhajati nobena romunska univerza. Saj je vsak drugi romunski študent Žid.

Včeraj se je izvedelo, da je bilo obsedno stanje zato proglašeno, ker se je začelo romunskemu ljudstvu gubiti razmerje med romunskim kraljem in njegovo koninkubino Magdo Lupescu. Kralj ba-je sega celo v državno blagajno, samo da zadosti njenim vsestranskim potrebam. To je narodu nekoliko preveč. V Bukarešti so se vršile demonstracije proti kralju, ker pušča državne posle vnevar in posveča vso pozornost pariški lahkoživki, ki vodi njega za nos in bi rada še romunski narod zvodila.

Romuni so precej neodločni. Njihovi sosedje Srbi so drugačni v tem pogledu. Ko je pred nekaj desetletji hotela Draga zladati, so se Srbi kar preko noči znebili Drage in Obrenovicke.

Lepo sicer ni bilo tisto dejanje, pa je bilo jako temeljito.

Iz Jugoslavije poročajo, da je Korošec interniran.

Ka bo pa s tistim velikim številom Stajerev, Kranjcev in Hrvatov, ki se strinjajo s Korošcem?

Ali bo vlada mogla izravnati idejo, ki jim jo je Korošec tako spretno vsadil v sree?

Na praznik sv. Rešnjega Telesa bo papež z vlakom zapustil Vatikan. V imenu Italije ga bosta sprejela in oficijelno pozdravila Benito Mussolini in Vittorio Emanuel.

Ko čitajo Slovenci taka poročila, mora v njih nehoti narasti ljubezen do Vatikana.

Italijani, ki rožljajo z orožjem, zaslužijo v polni meri sledeči jugoslovanski odgovor:

— Danes zevamo s Planinske gore topevska žrela na nas.

In z Javornika in Snežnika in z žirovskih vrhov in od vsepovsod zevamo žrela in komaj čakajo, kdaj se bodo vžgala.

Nekdo je nekoga do nagega oropal, zdaj dviga nadenj se bodalo.

Gospodje kanonirji, mi smo mirni.

Mi vas vidimo in opazujemo ter obendujemo vse prevočne nagne-nje do te "neodrešene" zemlje, mi vemo, da bi vi radi zapalili svet in ga znova poglali v nesrečo.

Vendar vam ne bomo sledili, gospodje kanonirji.

Nas bojevniki si ne bo kupil puške in aeroplana za novo vojno; si tudi ne bo zidal trdnjave in se ne bo obdal z okopi. Zakaj ne?

Zato, ker ima čisto mirno vest, nikomur ni nič ukrual, nikomur nič ne dolguje, zato se tudi ne boji nikogar.

Če pa kdo pride na korajžo, no, ima pa naš bojevniki še žilavo pest.

Kajti on, ki se je vlačil štiri leta po frontah in doživel vso grozo vojne, on je danes pobornik miru, in to v načelu. Ker pa brani mir, je logično tudi proti vsemu, kar mir ogroža.

Gospodje kanonirji, se nimate dovolj Caporetto?

Bi šli morda radi še enkrat čez Matajur?

Vas vleče morda na Škabrijel? Na Grmado? Ali morda na Piaro?

Izvolite. Za novo vojno, za topevo, plin in za ubijanje in klanje se vna danes samo še no-rec.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ZOŠČENKO:

TELEFON

Moram vam, državljani, sporočiti, da sem si pred kratkim nabavil telefon. Zakaž v naši vsturi dobi je ko da si brez rok, če nimaš telefona. Tako pogosto se zgodi, da te kdo pokliče ali da moraš kam zvoniti.

Res, da prav za prav ne vem, za nikogar, ki bi ga lahko telefonizirano poklical. Zopet pa je tudi očitno, da ne živimo več v 19. veku, in kakšne so posledice, se moramo zavedati.

V 19. veku si moral biti ne le brez telefona, marveč si moral vsaj tudi brez jedilne posode in za marsikoga ni bilo to nič posebnega. Zdaj pa človeku za pet rubljev obesimo na steno aparat, kaj pravijo ljudje na to?

Če kdo hoče, reče katero, če ne, pa ne. Nihče ni užaljen, če kdo tega ne stori. Samo plačati treba.

Res, da so bili moji sosedi ne navadno bejzljivi. "Morda bo," so rekli, "tudi pomoči zvonilo." Pa ne zvonijo ne pomoči ne podnevi. Sicer sem dal vseni znanec svojo telefonsko številko in jih poprosil, naj me pokličejo. A te so bili sami nepristruški tovariši, ki imajo s telefonom malo zveze.

In vendar nisem denarja za telefon zastonj izdal. Nedavno sem bil prisiljen radi važne in resne zadeve nekoga poklicati. Bila je nedelja. Sedim, veste, pri steni. In vidim, kako imenitno visi tamkaj aparat. Nenadoma je pozvonilo. Tako dolgo ni zvonilo, nenadoma pa je kakor noro začelo cingljati. Kar zares sem se ustrašil. "Ti moj Bog," sem si mislil, "toliko zvonjenja za en ter isti denar!"

"Halo!" sem dejal, "odkoder me kličejo?"

"Telefonično vas kličejo," so mi rekli.

"Kaj pa se je zgodilo in kdo je, prosim, pri telefonu?"

"Pri aparatu," so rekli, "je vam znana oseba. Pridite," so dejali, "v najni zadnji takoj v kavarno na vogalu ulice Posadkega."

"Glejte si," sem mislil, "kako je to pripravljeno! Če pa ne bi imel aparata, kaj bi naredila ta oseba?"

"Halo!" sem rekel, "kdo je ta oseba in kakšna je zadeva?" Ali v aparatu so molčali in nicesar odgovorili. "V kavarni," sem si mislil, "se bo vse objasnilo."

Koj sem se oblekel in sem stekel dol. Prišel sem v kavarno. Tam je bilo veliko ljudi, a sami neznanec. "Državljani," sem dejal, "kdo po sedaj poklica in lepo prosim, v kakšni zadevi?"

Gostje pa so molčali in niso ničesar rekli.

"Oj," sem si mislil, "kako situacija je to. Klicali so me, na ni nikogar tu." Sedel sem za mizico in naročil

piva. "Posedel bom še tu," sem si mislil, "Morda bo le kdo prišel." Popil sem svoje pivo, zaužil nekaj malega in šel domov.

Doma pa je bilo vse narobe — Okradli so me. Manjkala mi je modra obleka in dve brisaljki. Stopil se k aparatu in pozvonil nujno.

"Halo," sem rekel, "gospodična, dajte mi kar najhitreje policijo. Čisto in popolnoma so me okradli. Gospodična je dejala: "Oprostite, oddano je." Poklical sem pozne-

je: "Prosim, tir je brez toka." — Stekel sem seveda dol in se odpravil s tramvajem na policijo. Podal sem ovadbo. Tam so mi rekli: "Bomo stvar preiskali."

Jaz sem dejal: "Preiščete in me potem pokličite."

Dejali so: "Nimamo časa klicati. Preiskali bomo stvar, ali poklicati vas ne moremo."

Kako se bo to končalo, kdo ve! Aparat pa še zmerom visi tam na steni.

IZUMIRAJOČA LJUDSTVA

Med plemeni, ki so zapisana prapasti, je imenovati v Ameriki v prvi vrsti Indijance, v Evropi Laponec in cigane. Število Indijancev je na ozemlju današnjih Zedinjenih držav, ko so tja prispeli belokožci, znašalo najmanj 800.000, zadnje štete pa jih je naštel komaj 320.000. Sicer je opaziti v zadnjih letih, da se po številu dvigajo, vendar je vprašanje, da li bo to napredovanje trajalo.

Laponci so najštevilnejši na Švedskem, a še tam jih je komaj kakšnih 7500. To je zelo zanimivo ljudstvo, ki se odlikuje, kakor skoraj vsa izumirajoča ljudstva, po tem, da nima nobene stalnosti. Njihovo življenje pa ima svojo poseben pomen. Temelj njih obstoja so namreč črede napol ndomačenih severnih jelenov, ki se morajo pri iskanju hrane ravnati po letni dobi in se seliti proti severu ali proti jugu. Tem čredam, ki so edino bogastvo Laponcev, morajo slediti vsi laponci ljudje. Zanimivo je, da švedska vlada to nomadsko življenje Laponcev podpira in da ga laponci ljudje. Zanimivo je, da švedska vlada to nomadsko življenje Laponcev podpira in da ga laponci ljudje.

Laponci so najštevilnejši na Švedskem, a še tam jih je komaj kakšnih 7500. To je zelo zanimivo ljudstvo, ki se odlikuje, kakor skoraj vsa izumirajoča ljudstva, po tem, da nima nobene stalnosti. Njihovo življenje pa ima svojo poseben pomen. Temelj njih obstoja so namreč črede napol ndomačenih severnih jelenov, ki se morajo pri iskanju hrane ravnati po letni dobi in se seliti proti severu ali proti jugu. Tem čredam, ki so edino bogastvo Laponcev, morajo slediti vsi laponci ljudje. Zanimivo je, da švedska vlada to nomadsko življenje Laponcev podpira in da ga laponci ljudje.

Laponci so najštevilnejši na Švedskem, a še tam jih je komaj kakšnih 7500. To je zelo zanimivo ljudstvo, ki se odlikuje, kakor skoraj vsa izumirajoča ljudstva, po tem, da nima nobene stalnosti. Njihovo življenje pa ima svojo poseben pomen. Temelj njih obstoja so namreč črede napol ndomačenih severnih jelenov, ki se morajo pri iskanju hrane ravnati po letni dobi in se seliti proti severu ali proti jugu. Tem čredam, ki so edino bogastvo Laponcev, morajo slediti vsi laponci ljudje. Zanimivo je, da švedska vlada to nomadsko življenje Laponcev podpira in da ga laponci ljudje.

Laponci so najštevilnejši na Švedskem, a še tam jih je komaj kakšnih 7500. To je zelo zanimivo ljudstvo, ki se odlikuje, kakor skoraj vsa izumirajoča ljudstva, po tem, da nima nobene stalnosti. Njihovo življenje pa ima svojo poseben pomen. Temelj njih obstoja so namreč črede napol ndomačenih severnih jelenov, ki se morajo pri iskanju hrane ravnati po letni dobi in se seliti proti severu ali proti jugu. Tem čredam, ki so edino bogastvo Laponcev, morajo slediti vsi laponci ljudje. Zanimivo je, da švedska vlada to nomadsko življenje Laponcev podpira in da ga laponci ljudje.

Laponci so najštevilnejši na Švedskem, a še tam jih je komaj kakšnih 7500. To je zelo zanimivo ljudstvo, ki se odlikuje, kakor skoraj vsa izumirajoča ljudstva, po tem, da nima nobene stalnosti. Njihovo življenje pa ima svojo poseben pomen. Temelj njih obstoja so namreč črede napol ndomačenih severnih jelenov, ki se morajo pri iskanju hrane ravnati po letni dobi in se seliti proti severu ali proti jugu. Tem čredam, ki so edino bogastvo Laponcev, morajo slediti vsi laponci ljudje. Zanimivo je, da švedska vlada to nomadsko življenje Laponcev podpira in da ga laponci ljudje.

OSTER MRAZ V RUSLI

Te dni je nastal odločen preobrat vremenskiemu značaju našdaljnje letošnje zime. Rusijo je začel močan urazovni val, ki postaja od dne do dne intenzivnejši. Toplota beleži izredno nizke temperature, 30 do 33 stopinj pod ničlo. Moskva je zamrznila. O vseh strani prihajajo vesti o prometnih ovirah zaradi snega, poročila govorijo tudi o nenevadno čestih žrtvah zime v osehah potnikov. Nešteto je slučajev, ko se potniki vračajo med ljudi z odmrznili udi, zlasti nosovi, uhlji in rokami.

Siromaki, ki so slabo preskrbljeni z oblačili, si upajo le še na najnujnejša pota. Električna železnica je zaradi mraza še gosteje zasedena kakor navadno. Rusko prebivalstvo zadetuje špranje v oknih in vratih z vseni mogočimi sredstvi, kajti mraz je tako oster, da vdira skozi najmanjše odprtine. Edina sreča v tem položaju je še to, da so ljudje zaradi dosedanjega razmeroma milega vremena prihranili precej kuriva, ki so si ga bili nabavili za zimske mesece. Tega zdaj uporabljajo z dvojnim pridom.

V splošnem sponujna letošnja zima s svojimi mrazovi in s pičlim snegom na zimo predlanskem. Na Slovenskem pa ni izključeno, da stojijo pred slično vremensko katastrofo kakor l. 1929. Vremenski slovari so sicer oprezni in se ni upajo prerokovati takšnih mrazov kakor smo jih doživeli takrat, vendar pa svariijo ljudi, naj se pripravijo na to, kar lahko pride. L. 1929 se je mraz silno zavlekel. Mogoče, da pomeni sedanjí mrazovni val v naših krajih le opozodo, mogoče pa je tudi, da je šele zateček ostre zime. Vsekakor velja biti pripravljen na vse, da nas dogodki ne prehitijo.

NOVA FINANČNA AFERA V TRSTU

Se pred kratkim smo poročali o finančni težavi, v katere je zašel tržaški finančni zavod "Banca di Credito Popolare". Ta zavod je bil vse do poslednjih mesecev še edini, ki je bil izključno v rokah tržaških finančnikov. Zavod je bil ustanovljen leta 1911. Iz skromnih početkov se je razvil v podjetje, ki si je zlasti v prvih letih po vojni pridobilo veliko zaupanje pred vsem med manjšimi tržaškimi in okoliškimi trgovci in obrtniki. Zavod je na zadnje prevzel že večino finančnih poslov teh ljudi in jih je preskrboval z gotovino za plače njihovim nameščencem in s kritjem za njihove dobave. Pred nekaj meseci pa se je vodstvo zavoda spustilo v finančne operacije, ki so pozročile, da je morala banka izplačati hkrati skoro 5 milijonov lir, tako, da je bil zavod sprito rednih terjatev svojih klientov v zagati, ker ni razpolagal z likvidnim denarjem. Dne 13. januarja je moral zavod vsa izplačila.

Zavod se je zapletel v finančne operacije z državnimi investiciami. Ko je namreč velika večina delavcev v Miljah, ki je bila zaposlena v ladjedelnicah pri Sv. Roku izgnala dol, je bila občina prisiljena, da kakorkoli preskrbi tisoče nezaposlenih ljudi. Podestati v Miljah Gorlatto se je pričel nemudoma pogajati z državo, da bi investiral čim večjo vsoto denarja za javno delo v Miljah in v bližnji okolici. Uspelo mu je, da je država dovolila 5 milijonov lir za gradbo novih in popravila za obstoječih cest. Likvidnega denarja pa Gorlatto dolgo časa ni mogel nikjer najti. Čelo "Banca d'Italia" ni hotela dati niti lire na račun državnega kredita. Nazadnje je pregovoril vodstvo "Banca di Credito Popolare", da je krla stroške milijakov javnih gradenj. Izdala je za to skoraj 5 milijonov.

Ko pa se je raznesla vest, da je zavod v skripeh, je nastalo med tržaškimi trgovci in obrtniki veliko razburjenje. Njihova pokrajinska zveza je takoj sklicala zborovanje, na katerem so ljudje ostro kritizirali ne le neuprednostno postopanje tržaške banke, marveč so se tudi sila "neprimerno" izražali o državi, ki ji noče že nihče več niti sorazmerno tako majhnih svot kreditirati. Na zborovanju so sprejeli resolucijo, v kateri pravijo da položaj zavoda še nikakor ne more biti tako obupen, da se ne bi dala najti likvidna sredstva, ki so potrebna za kritje najnujnejših terjatev posameznih trgovcev in obrtnikov, zlasti za plače njihovim nameščencem. Če se v najkrajšem času ne obnovijo izplačila zavoda, bodo nastale za prizadete tržaške trgovce in obrtnike take razmere, da bodo morali ukiniti vse svoje poslovanje. Njihovim nameščencem pa preti nevarnost, da ne bodo prejeli svojih plač.

Gorlatto je med tem odpoval v Rim, da izpolnjuje vsaj nekaj kritija za obveznosti, ki jih je prevzel na račun države pri tržaškem zavodu. V Trstu pa je izzvala vsa afera toliko več razburjenja in komentarjev, ker je veljal prizadeti zavod za eno se najbolj trdnih bančnih podjetij, pri katerem doslej še ni bil udeležen "tuj" kapital iz nič kaj priljubljenih starih pokraj in finančnih centrov, ki je že ugonobil vsa tržaška oceanoska paroplovstva, veliko industrijo ter trgovino in ki se skuša sedaj vsiliti tudi v vsa lokalna tržaška podjetja.

DVA REKORDA V DVORANI

V nekem sodnem procesu avstralskega mesta je govoril zagovornik svoj obrambni govor celih 71 ur, kar je pač rekord zgovornosti. Vsekakor pa so dosegli rekord tudi poslušalci na svoji — potrepežljivo stali.

LADJE NA PRODAJ

Od svetovne tozaže trgovske mornarice leži trenutno 20 odstotkov ladij brez posla; to se pravi, nobene koristi ne dajejo, a hkrati se kvarijo. Za Nemčijo je odstotno število še mnogo večje. Tu počiva okrog 30 odstotkov trgovske mornarice. Linke Severnega morja nudijo pač žalosten pogled na lepe in ponosne ladje, ki leže stisnjene na kup — odkoder se najbrže več ne bodo premaknile po trgovskem poslu. Zadnje čase pa si hočejo večji podjetniki na ta način zmanjšati stroške, da prodajajo mirujoče ladje. Kot kupeci nastopajo posebno male države vzhodnega obrobnega pasu, kakor Estonija, Finska, Litva itd., ki doslej skoro niso poznale svoje mornarice. Tudi Rusija se je javila na tem trgu. Saj je bilo samo za njeno Vzhodno morje in Črno morje prodanih zadnje tedne 13 nemških ladij s skupno tozažo 60 tisoč ton. Zdalj kanijo kupiti zopet 10 velikih ladij. Radi katastrofalnega položaja na tovrstnem trgu prodajajo Nemci ladje čestokrat ceneje, ko so pred nedavnim prodajali staro železo. Srednja cena ladij je za 12 tisoč dolarjev. Gre pa tu za ladje, ki so še razmeroma nove. Večina je bila grajena pred 20 leti. Toda po vrsti gredo pol eno in druge države.

NENAVADNA SREČA

Iz Londona poročajo o nenavdni sreči, ki je doletela nekoga Franca Loeserja, doslej malo znanega igralca in popolnoma neznanega pisca. Loeser je bil napisal roman "Deleč zemlje" in ga je ponudil založnikom v Avstriji in Nemčiji. Nekateri so ga prelistali in mu vrnil rokopiš z opazko, da je brez vrednosti. Drugi ga niso niti prelistali in mu vrnil rokopiš. Odpisali so mu, da si ne upajo riskirati seznanjanja docela neznanega avtorja z občinstvom, ki bere samo znane pisatelje. Mnogi pa so mu sploh svetovali, naj si z rokopišem ne drzne pred javnost.

Od teh poskusov razočaran, je napravil Loeser zadnji korak: poslal je rokopiš romana uredništvu londonskega veleštita "Times". Ta veliki angleški dnevnik je bil namreč razpisal nagrado za dvajset najboljših povojnih romanov. Natečaja so se lahko udeležili pisatelji vseh narodnosti. Rokopiše je poslalo 10 tisoč pisateljev iz vseh delov sveta. Samo iz Nemčije se je prijavilo k natečaju 1400 romanopiscev, ki so jih lektorji imenovala lista ne le prelistali, ampak tudi prebrali ter napisali o vsakem posebej oceno.

Lahko si predstavljamo iznenađenje Franca Loeserja, ko je prišlo iz Londona sporočilo, da je njegovo delo sprejeto med dvajset najboljših povojnih romanov in da bo stvar izšla v sedmih najboljših razširjenih jezikih sveta. Za te prevedbe po poskrbelo uredništvo "Timesa". Seveda postane Loeser s tem deležen vseh nagrad in uglednosti, ki so razpisane za srečne avtorje odbranih del.

Loeser je svojevrstna prikazen. Šola mu ni dala dosti, kajti pobal je samo v štiri razrede ljudske šole. Doma je iz Salzburga, kjer se je narodil v stari kmetiški hiši. Po četrtem razredu ljudske šole ga je vzelo življenje v svoje roke. Pustolovil je in se potepal, bil je ključničar, cirkuski artist, model slikarjev in kiparjem, hodil je po svetu tudi kot zastopnik raznih tvrdk. To pisano življenje mu je slednjim potnilo pero v roke. V mladosti se je uril v pesništvu in ko je pred leti slišal režiser Maks Reinhardt njegov sonetni glas na nekem recitacijskem večeru, ga je angažiral za napovedovalca vlog v "Sleheriku". Od l. 1926 je nastopal v Salzburgu v tej vlogi, zdaj pa je doživel tudi priznanje kot pisatelj.

ODKOD ŽEPNI ROBCI?

Prva ženska, ki je nosila žepni robec, je bila neka Benečanka. Iz Italije je šel robec v Francijo, kjer se je udomačil na dvoru kralja Henrika II. Šle 1580. leta pa je našel robec pot v Nemčijo, toda seveda le med takozvane odlične kroge. Za navadnega državljanja je bil robec kajpada predmet razkošja. A leta 1595 je izšel v Draždanah celo odlok, ki naravnost prepoveduje ljudstvu porabo robecev. Od takaj je ta odlok brez moči, to se pravi, odkod imajo tudi preprosti ljudje pravico do robece, se ne more točno ugotoviti.

NAHOD IN PREHLAD

Nahod je najbolj neraziskana izmed prehladnih obolenj, a tudi izmed najbolj nevarnih, kajti v njem tičijo zarodki hripe, vnetja pljuč, revmatizma in celo raznih srčnih bolezni.

Kar se tiče njegovih vzrokov, nikakor niso vedno prehlad, pregrete, pomehkuženje in celo infekcija. Pred nekoliko leti je na pravil neki profesor v Kraljevu najbolj čučne poskuse, da bi dognal vzroke nahoda. Po cele ure je sedel pri odprtem oknu pozimi v čevlji, polnih mrzle vode, bos je bledel po snegu, v mokrem oblaku je stal na prepihu — a mu ni uspelo, da bi se bil prehladil. Ni mu uspelo, da bi izval nahod niti v tem, da je delu svojih dijakov vbrizgnil v nos ekstrakt iz nahodne izločine. Drugemu delu je vbrizgnil solne raztopine, da baže zadržuje nastanek nahoda; toda v prvi kakor v drugi skupini je obolelo nekoliko dijakov ne glede na to razdelitev, večina pa jih je ostala zdrava. Na neki ameriški univerzi so spet dognali, da tudi utrditve nima bogve kako odločilne vloge, kajti influenčnim klicam so bili pri poskusih dostopni kakor nedostopni.

Ali imate Koledar za l. 1933

Za 50 centov dobite

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA — POVESTI, ČLANKI IZ ZEMLJEPISJA, ZGODOVINE IN NARAVOSLOVJA. — POLEG TEGA SPISOV DVEH NAŠIH PISATELJEV TROHE IN RUPNIKA; PESMI BUKOVINSKEGA IN OPIS NAŠEGA "SEVERNEGA ROMARJA" PLANINŠKA.

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York, N. Y.

Pošljite naročilo še danes!

Vemo za gotovo le to, da imajo glavno besedo pri nahodu, kakor pri influenčni sluznici, ki jim je, kakor znano, namen zapirati bakterijske vrata v telo. A vsa vrata ne zapirajo dobro in da ima pri tem vreme, zlasti pa nenadna sprememba vremena, svoj vpliv, je znano. V takšnih trenutkih vdorajo bacili menda še najlažje v telo.

Čeprav torej sode o prehladnih boleznih še zdavnaj niso zaključene, vendar bo veljalo pravilo, da si moramo čuvati sluznice. Pri tem ne gre samo za nosne sluznice, ampak za sluznice vohce, v očeh, ušesih, sapniku itd.

Kar se tiče različnih sredstev zoper nahod, bi bilo v splošnem priporočati jodove preparate, ki imajo namen dražiti sluznice, da bi izločevale bolezniške klice v hitrejšem tempu. Tudi nešteta domača dravila in zdravilna sredstva, ki so preizkušena že stoletja in tisočletja, so priporočljiva, vendar sto procentnega lečila za nahod še danes nimamo.

DRUŠTVA

KI NANEKAVATE PRIREDITI

VESELICE, ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OCLASE SO ZMERNE

Vsakovrstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPIŠI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

POPOLEN CENIK JE PRIROČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDE

Tri lepe sestre.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil I. H.

43

(Nadaljevanje.)

— Ni nič nevarnega. Naha se v bolnišnici. Sluga je rekel, da je v Elizabetni bolnišnici. Vašega svaka ni bilo. Nato sem dobil zvezo s primarijem bolnišnice.

— In kaj je rekel?

Pogled obrne od nje.

— Pred nekaj dnevi je vaša sestra nerodno ravnila z orožjem in se je obostrela, toda ne nevarno —

Smrtno blede s široko odprtimi očmi stoji Gizela pred zdravnikom.

— Ali si tako mislila, Dora? — Gizela zajoka. — Uboga mati! Tolažljivo položi Heimrod svojo roko na njeno ramo.

— Ni nikakne nevarnosti, kot pravi primarij, samo žive vaše sestre —

— Moja sestra je bila zelo nesrečna v svojem zakonu. — pravi Gizela tiho.

— Karkoli je, Gizela — meni morete vse zaupati. Vašo bolestinom z vami.

Pogladil ji lase in jih nato poljubi.

Ko pa začuti, da se mu hoče izogniti, jo takoj izpusti. Sežeta si v roko in Gizela odide.

Enoindvajseto poglavje.

Z velikim ropotom je pripeljal vsak na postajo. Lokomotiva in vozovi so bili pokriti s snegom. Gizela je odprla zamrznjeno okno in gledala po postaji.

V veliki razburjenosti hiti komercijalni svetnik Gizeli nasproti, da bi ji pomagal izstopiti iz voza. Iskal je besede, s katerimi ji je hotel dopovedati strašno neizgodo, vsled katere je bil še vedno ves potr. —

Kako je Dori? — vpraša Gizela.

— Boljše. Po jedi je nekoliko spala. Z veliko nestrpnostjo čaka na vaš prihod. — Po kratkem odmoru pristavi: — Naha se v Elizabetni bolnišnici.

— Vem — vem sploh vse. — odgovori s podarkom. — Doktor Heimrod je telefoniral in je sprejel pojasnilo — odvrne Gizela. — Karko je mogla Dora kaj takega — saj nesrečna nepazljivost ni mogla biti vzrok.

— Da, zakaj mi je Dora kaj takega storila! Ali nisem na njenem obrazu videl vsake njene želje? Ali je kdaj imela kak vzrok, da bi se pritoževala? — Jaz pa —

— Zda ni čas, da bi se o tem razgovarjala. — ga hladno prekine. — Pred vsem želim najprej videti Doro.

S svakom stopi v avtomobil, ki je čakal pred železniško postajo in se naglo odpeljeta v bolnišnico.

Poznane ulice in trgi so ji kar leteli pred očmi in so ji zbujali boleštne občutke. Zopet je bila v mestu, ki je videlo njeno mladost in čas njene kratke ljubezni. In zopet se spomni Ernesta, o katerem je mislila, da je odtujen.

Med vožnjo so njene oči zapazile dva huzarska častnika. Kdo sta bila, ni spoznala. — toda vseeno, bila sta njegova tovariša!

Avtomobil obstoji pred sivim poslopjem, ki je stalo sredi velikega, parku podobnega vrta. Bolniška strežnica, ki je bila na hodniku, pokliče primarija, ki radovedno zre Gizeli v obraz.

Z velikim nemirnom vas pričakuje, grofica. Sam vas bom spremlil k bolnici.

V veliko Gizelino začudenje Hosemann ne gre z njima, temveč se poslovi in izroči pozdrav za Doro.

Gospa Hosemann ne mara videti svojega moža. Preveč se razburja. — pripomni zdravnik in jo resno pogleda.

In moj prihod —

Ji ne škoduje. Govori vedno o vas.

Ali je njeno stanje nevarno?

— Samo na sebi ne. Rana je precej lahka — pa saj veste vse, kaj? Zaradi rane bi jo mogel po osmih dnevih izpustiti iz bolnišnice, toda njeni živi so zelo napeti. Nma nobene trdne volje do življenja. Nima nikake odločnosti. Iz svoje potrnosti se mora izmotali, zato v tem oziru pričakujem od vaše navzočnosti zelo mnogo.

Zdravnik postoji pred vrati, katera tiho odpre. Smeje pogleda v sobo.

— Ali je tukaj? Pripeljite jo k meni, gospod doktor. — sliši Gizela Dorine besede.

Kako truden je bil njen glas.

— Da, pripeljem vam jo. — odgovori zdravnik. — Toda samo pod pogojem, da boste ležali popolnoma mirno in se ne smete razburjati.

Doktor stopi na stran, da je Gizela mogla iti mimo njega, pri tem po pogleda strogo v obraz bolnice.

Dora se ne premakne. Bolešno, kot otrok se, zasmeje, kar ni bila njena navada.

Gizela, Gizela, ali si vendar tukaj —

Pogumno zadušil Gizela svoje občutke. Skloni se k njej in jo poljubi na lice.

— Da, tukaj sem, ti porednica!

— In pri meni boš ostala! Poleg moje sobe so ti že pripravili sobo. In na bolniški zrak si že tudi nekoliko navajena.

— Da, ostanem pri tebi, kajti Heimrod mi je dovolil dopust. — To je lepo! — Dora se stegne in njena drobna roka tiplje roko sestre. — S seboj si prinesla svež zrak. Zda pa odloži.

— Nikar toliko ne govori, Dora. — Prinašam ti pozdrav tvoje moža. S postaje me je tu-sem pripeljal.

Dora obrne obraz proti steni. Njene ustnice se zategnejo. Gizela je vedela dovolj.

S strežnico gre v njej namenjeno sobo in odloži suknjo in klobuk.

En trenutek je morala imeti za sebe, da je zbrala svoje misli. Sreč jo boli, ker je svojo ljubljeno sestro videla tako. Kaj se je dogodilo z njo? Pa vendar, če je hotela biti pravična: Dora je bila sama kriva. Njen mož ni bil na vsem kriv. Vendar pa je bilo Gizeli zaperno, da jo je svojo maščevalnost zadostil na tako nizkoten način, ker je proti avri ženi postal tako skop, tiranski in prepirljiv.

Zopet se vrne k Dori. Dora ne govori veliko, toda se mehko in srečno smehlja. Gizelina navzočnost ji je očitno dobro delala.

Kmalu nato pa naenkrat zaspi.

Gizelina prisotnost je delala čudeže. Dora se zbudi iz svoje potrnosti. Vsak dan je Gizela polna upanja poslala kako kratko poročilo Heimrodu, ki ji vedno prijazno odgovarjal in ji dovolil, da stane toliko časa, kakor misli sama, da je potrebno. Njegova pisma so bila nekak službena, dozdevalo se ji je, da je hladen proti njej, tako da je zavrnila misel, da je imel dr. Heimrod kako posebno ljubezen do nje. In tega je bila vesela.

(Dalje prihodnjič.)

BOGOSLUŽJE NA KITAJSKEM

(Pismo evropskega popotnika.)

V daritveni noči sem šel okrog enajstih v tempel. Zapadna mestna vrata so se odprla škripaje, kakor bi hotela godrnjati, češ, kaj me motite v tem miru. Čuvaj pri vratih je ob temačni svetilki pregledal moje listine, a komaj je odpiral oči, saj je bil vprav čas prvega spanja. Potem sem šel po starih cestah; oprezo sem stopal po kamenju sredi ceste ali po ozki stezi ob hišah, ki so si kar sredi ceste poiskali svoja prenočišča, kajti v septembru še ni na Kitajskem nikakega mraza.

Od vseh strani so brlele svetilke, ki so praznovalec kazale pot k daritvi. Pred templom in na dvoriščih je bilo že vse živo: služabniki, godei, peveci in vojaki hodili sem in tja. Še stara drevesa in poslopja so začudeno gledala te nenavadne motnje; niti ptice, ki so v tem času sicer vedno pri potitku, so nemirno evrcali od veje do veje, ko pa je stala zvezdna ura pokazala enajst, je zadonel iz dvorane glasen klic in neki mož je pred "Vrati velike dovršitve" začel v divjem tempu razbijati po parvah in sicer s tako silo da je to mogla vzdržati pač samo "krokodilja koža". Klical je k daritvi.

Darovalce se je s svojo asistenco podal v "Dvorano godbe", da so obleče; tam je bilo že vse polno praznovalec. Tudi godei, peveci in plesalci so prihiteli semkaj, da si nadenejo svoje praznične obleke. Nekoliko pred dvanaajsto pa se je razvil sprevid in po udarcih na pavke se je pomikal v nadaljnji predvor Konfucijevega templja in sem tam ustavljal pred "Gričem marelci".

Na dvorišču, na terasi in v templu so bile prižgane sveče iz volovskega loja, gorele so na velikih lesenih svečnikih in so metale, po večini obdane z rdečim papirjem, svojo magično svetlobo na dreve, na dvorišče in po poslopjih. Mogočna palača "Velike dovršitve" se je ob tem svitu sveč in bakelj zdelala še vse veličastnejša kot po navadi. Konfucij pa je spustil livo stola in na svoji omari in gledal tri daritvene živali, ki so ponižno ležale pred njim; gledal je žrtve, ki bodo na daritvenem oltarju darovane njegovemu duhu; gledal je svoje štiri tovarise na svojih sedežih poleg sebe in še dvanaajstere filozofe. Iz bližnje dvorane so blestele skozi papirnata okna številne luči in naznanjale, da je tudi tam za daritev vse pripravljeno.

Daritev je pričela z udarcem na pavke; godbo, posebno glasove piščali je bilo slišati prav razločno, potem je zadonel petje, ki je bilo čudno vrecče, kot da pojo dečki. Vmes nekaj kakor zvone, nje. Plesalci so se pregrabili sem in tja in vihteli fazanovna peresa in piščali. Odmevalo je čez širno dvorišče in med revejem. Srečano so pristopili darovalci in asistenci, padli na kolena, priklonili glave do tal in med priklanjanjem ponudili Konfucijevemu duhu darove. Vse so delali skrbno in z veliko spoštljivostjo. Med vrsti pa se je dremjala velika množica gledalcev, ki so gledali bolj iz radovednosti kot iz pobožnosti. Nad

sem bil že kar truden, ne toliko radi dolgih obredov, marveč radi ves eneakega petja, ki se je vsem pa je razpenjalo krasno kitajsko nebe svoj šotor in gledalo s tisoči zvezdnih oči na največjo svečanost v čast junaku črnolasega naroda.

V začetku petje in godba v svojih značilnih intervalih nikakor nista mogla zadovoljiti mojih razvajenih ušes, a počasi sem se nekako privadil in ni več zvenelo tako neprijetno. Seveda, tako dovršeno še ni bilo vse, kakor sem si že prej želel, da bi bilo; ponavljali so se pri godbi vedno enaki motivi, prav tako tudi pri daritvenih obredih samih; in ko je bila po eni uri vsa stvar končana.

Joža Herriot:

ŽITNI GRAD

Gole veje so drhte v vetru, sirovo, mračno nebo je trosilo drobne bele snežinke. Miše so pogledale v nastajajočo noč z motno sijajočimi okni, toplota, prijazna domačnost. Daleč, daleč je bilo solnce, daleč ptičke in rože. Solnce se je skrilo, ptički so odšli za njim. Ah, povsod je tako, da ne morejo vsi tja, kamor jih žene sila, kamor jih vleče srce.

Izba, topla svetla. Ob peči je sedel stari pičar, pa zrl tja proti oknu, ne dlje, skozi okno v nočno tmino. Daleč so romale njegove misli, daleč, vasovati so šle k spominom.

Bog ve, kje je blodil po spominih prešlih dni. Bog ve, kaj je mislil sedaj. Po zidu so visele kletke, v njih so tiho ždeli mali jetniki. Morda je ta ali ono pogledal proti peči, s perotkami, pa se spet umiril.

Spodaj, čisto pri omari je bila večja kletka, v njej pa ptica pol pesti velika, skromno rjavosivo progasta, s črnim belo obrobjenim podbradkom in lepimi rjavimi očki. Nemirna je bila, tekala po kletki sem in tja, se za hip umirila, malo odskočila od tal, pa spet tekala sem in tja. Trudno se je ozrl pičar na njo, na sivi obraz mu je legel truden smeh, tiho, tiho je odgovoril drobno ptico:

— Kaj ne boš še zapel, me ne boš spomnil na temnooko črnolaso deklico?

— Kje je pomlad, star si že, kaj bi ti pela o mladih, lepah deklicah. — mu je z molkom odgovorila prepelica.

Cvetoča poljana, zelena sveža je pela. Znova je zaplalo življenje v bitja, mladi sokovi so zakipeli s svežo močjo.

Dan za dnem je hodil mlad človek na sprehod, dan za dnem je gledal mlado žitno polje, ki je ktilo in rastlo. Čakal je na pesem pomladi, na pesem polja in žit. Ko jo mlado žito zrastle pod visoko, se je oglasila mlada pesem.

Pod noč je bilo, Ave je že nežno izzvenel preko mladih planjav, ko se je pesmi vetra pridružila še druga pesem. Zadržel je čakajoči, negotovost ga je prevzela, pa kmalu je prišla pesem bližje, bila je tik njega. V mladem žitu je zapela prepelica.

Tedaj v onih dneh je spoznal mlado deklico, lepo temnooko, pa tiho, dobro po sre.

— Srečen bom! — je vzkliknil, — neizmern srečen, — oglasila se je prepelica — pet pedi!

Žito je zrastle do pasu, vse noči jasne in čiste se je glasila pesem prepelice — našla si je družico. Tudi mladi človek je imel družico, bila je visoka pesem dveh sre.

Prek polja sta šla, poslušala pesem pomladi prehajajočo v pesem poletja. Tam v žitu je bila pa plitva jamica z bilkami postlana, drobna ptica je gnezdila — prepelji grad v žitu. Klasje se je zlatilo, ko so stekli drobnejci za materjo, v žitni grad se je naselila sreča.

— Sediva, prislunhiva pesmi, — je dejala deklica.

V travi so peli murni, po nebu so plaval beli, s solnčnim zlatom ožarjeni oblaki, v travi pa sta bili dve mladi, lepote polni duši, tako blizu skupaj.

Žito je rahlo zašumelo v mlačnem večernem vetru, pesmi mur-

proti koncu še vedno bolj stopnjevalo, kar je pač moralo imeti poseben pomen. Truden sem se vrnil domov, a španee ni mojemu duhu prinesel miru, kajti kdo se bo potem, ko je toliko novega videl in doživel, mogel ubraniti pred številnimi vprašanji.

To je torej veliki praznik, s katerim časti Kitajška na mnogih krajih junaka in svetnika literature in kulture, in to že tisočletja; saj je danes znanih že nad tisoč petsto Konfucijevih templov z brezštevilnimi daritvami; vsako leto je zaklanih nad šestdeset tisoč živali. Kako staro in primitivno je vse to: Ideja, da se vrača duh, se veseli daritvenega obeda, ter blagoslovja vernike. Darovi, plesi, petje, godba in godbeni instrumenti, pri vsaki daritvi zmerom isto, s čimer so pred več kot tisoč leti častili svoje vzornike, svoje prednike.

nov se je pridružilo klicanje poljskega jereba in gruljenje grlice, ki sta se ljubkovali na samotnem drevesu, sredi polja. Na zeleno trato, kraj obeh mladih, je prišla drobna prepeljiča družina in čivkaje iskala žužkov in semenja. samček je za hip postal, dvignil drobno glavico da dejal: — Jaz bom pa zapel. Kajne, kaj ne — pet pedi, pet pedi...

Na trati se je dotaknilo dvoje rdečih rož, fant in dekle sta se poljubila.

— Kajne, kajne, pet pedi, pet pedi. — je zapela prepelica — mlado družino in mladi sreči pa je Bog zakril s svojo roko.

Poletje je umiralo, rože so trudne sklanjale pestre glavice, prepeljiči roj se je razkropil. Zvonki, polni pet pedi je potihnil, prepelice so postale težke, tolstste, paša je bila obilna.

Po poljski poti je šlo dekle, lepo temnooko, pa sanjalo o prešlih dneh. Rože so evetele in lepo je bilo, mislila je, da bo večno — pa prepelica je pela pet-pedi. Rož ni več, po poljih love drobne prepelice love. Veseli so, veselo pokajo puške. Le za love, marsikomu pa je ta pesem žalostna, saj je ta pesem smrtosna.

Polja so osamela, rdečevijolična ajdova strnišča so očrnela, drobne prepelice so se dvignile na veliko usodno pot. Morda do dosege zemlje solnce, morda jih je zakrilo morje in zapelo drobnim pticam veličastno poslednjo pesem. Morda, morda...

Srečno družinico iz žitnega gradu je sreča zapustila. Ko so mladi razkropili, je starca ujel v drobna ptica v kletki. Sedaj ždi, drobna ptica v kletki. Sedaj ždi, sedaj teka po tleh, poskoči, se morda zadene za drobno glavico v kletkin platnen strop, pa se spet umiri in sanja o solne.

Solnce! Da tudi mlade sanja o solne in rožah, pa o kratkotrajni sreči. Joj, večno je mislil, da bo tako, pa sa je prepelica pela — pet-pedi!

Kot dva metulja sta bila, živa, mlada, lepa. V sanjah sta živela. rožna je bila njuna pot. Pa rože so usahnile, zvenele, in pot je postala trnjeva in se kmalu razcepila.

Človeku o sreči sanjajoječemu je obraz postal star, posivel mu je. V kletki trepeče drobni ptici sree, pomlad je zasutila. O, daleč je še solnce, ona pa bo že zapela o sreči!

Zapela bo, pomlad bo klicala. O, pet pedi, ti pesem o mrtvi sreči!

ARETACIJA FALZIFIKATORJA DVOINARSKIH BANKOVCEV

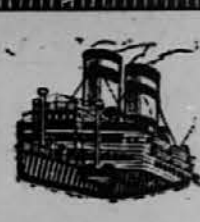
Občinskimi policijskim organom v Veliki Kikindi se je posrečilo prijeti falzifikatorja dvoinarških bankovcev Cvetka Četkčiča. Trgovce Oton Lener je policiji prijavil, da sta prišli v njegovo trgovino dve deklici in kupili drva, ki sta jih plačala s falzificiranimi dvoinarškimi novci. Ugotovilo se je, da sta bili to hčerki kleparja Cvetka Četkčiča, ki je pri zaslišanju vse priznal. Policija je našla tudi vse priprave za izdelovanje falzifikator.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER)

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Zadržite opomine in račune smo razposlali za Novo leto in ker bi želeli, da nam prihranite toliko nepotrebnega dela in stroškov, zato Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite jo naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so opravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

SHIPPING NEWS

- 8. februarja: Leviathan v Cherbourg, Hamburg v Cherbourg
- 10. februarja: Paris v Havre
- 15. februarja: Berengaria v Cherbourg
- 16. februarja: Deutschland v Cherbourg
- 17. februarja: Europa v Bremen
- 18. februarja: Champlain v Havre, Rex v Genoa
- 22. februarja: Bremen v Bremen
- 25. februarja: Conte di Savoia v Genoa, Majestic v Cherbourg

CALIFORNIA:

Sau Francisco, Jacob Laushin

COLORADO:

Pueblo, Peter Cullig, A. Saffit; Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA:

Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS:

Aurora, Mary Butchar; Chicago, J. Bevič, J. Lukanich; Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois); Joliet, Mary Bambich, Joseph Hrovat; La Salle, J. Spelich; Mascoutah, Frank Augustin; North Chicago, Jože Zelenc

KANSAS:

Girard, Agnes Močnik; Kansas City, Frank Žagar

MARYLAND:

Kitzmiller, Fr. Vodopivec; Steyer, J. Černe (za Penna. W. Va. in Md.)

MICHIGAN:

Detroit, Frank Stular

MINNESOTA:

Chisholm, Frank Gouze; Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula; Eveleth, Louis Gouze; Gilbert, Louis Vessel; Hibbing, John Povše; Virginia, Frank Hrvatic

MONTANA:

Roundup, M. M. Panian; Washoe, L. Champa

NEBRASKA:

Omaha, P. Broderick

NEW YORK:

Gowanda, Karl Strniša; Little Falls, Frank Masle

OHIO:

Barberton, John Balant, Joe Hiti; Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Ritsik, John Slapnik; Euclid, F. Bajt; Girard, Anton Nagode; Lorain, Louis Balant, John Kunše; Warren, Mrs. F. Itchar

OREGON:

Oregon City, Ore., J. Koblar

PENNSYLVANIA:

Ambridge, Frank Jakše; Bessemer, Mary Hribar; Broughton, Anton Ipavec; Conemaugh, J. Brezovec; Export, J. Previč, Louis Supančič; Farrell, Jerry Okorn; Forest City, Math Kamin; Greensburg, Frank Novak; Johnstown, John Polantz; Krays, Ant. Tauželj; Luzerne, Frank Balloch; Manor, Fr. Demshar; Meadow Lands, J. Koprivšek; Midway, John Zust; Moon Run, Frank Podmilšek; Pittsburgh in vso okolico, Vincent Schiffrer; West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:

Milwaukee, Joseph Tratnik in Joe Koren; Sheboygan, Leo Majcan; West Allis, Frank Skok

WYOMING:

Rock Springs, Louis Tauchar; Diamondville, Joe Rolich

Vsak zastopnik izda potrdilo za svojo, katero je prejel. Zastopnike rojakom tople priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre Na Hitrem Ekspresnem Parniku

PARIS

10. FEBRUARJA

4. Marca — 24. Marca

CHAMPLAIN

18. Februarja — 11. Marca

LAFAYETTE

18. Marca

NIZKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE

Za poštene in potne liste vprašajte naše pooblašene agente

French Line

19 STATE STREET, NEW YORK

POZOR

Naša zaloga Blaznikovih

Pratik je pošla. — V zalogi

imamo še Slovensko-Ameri-

kanski